

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XXXI, Nr. 3 (360), 2023

PRIMA SPOVADĂ ȘI ÎMPĂRTĂȘANIE SOLEMNĂ LA CAREI

Din sumar:

Scrisoarea Preasfințitului Virgil Bercea la Ziua Mondială a Migrantului și Refugiatului - pag. 2; Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; "Fără rugăciune nu va fi Sinod" - pag. 8; Principiul lui Peter sau al incompetenței și implicațiile sale - pag. 12; Persoane, fapte, vieți memorabile în istoria Bisericii Greco-Catolice: Părintele Balint Iosif - pag. 16.

Ziua Mondială a Migrantului și Refugiatului 24 septembrie 2023

„Căci am fost flămând, și mi-ați dat să mă-nânc, am fost însetat, și mi-ați dat să beau, am fost străin, și m-ați primit, gol, și m-ați îmbrăcat, bolnav, și m-ați vizitat, am fost în închisoare, și ați venit la mine!” (Mt 25,35-36)

**Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși,**

În data de 24 septembrie 2023 celebrăm împreună cu întreaga Biserică Ziua Mondială a Migrantului și a Refugiatului.

Tema mesajului Papei Francisc pentru Ziua Mondială a Migrantului și Refugiatului este ”Libertatea de a alege dacă să emigreze sau să rămână”, temă care se află la originea învățaturii sociale a Bisericii cu privire la migrațiune și, deopotrivă, este profund implicată în acțiunea Bisericii în acest domeniu.

Sfântul Părinte explică acest lucru citând mesajul Sfântului Ioan Paul al II-lea din aceeași zi a anului 2004: ”dreptul de a nu emigra înseamnă a putea trăi în pace și demnitate în propria țară”.

Papa Francisc încurajează fraternitatea și ne îndeamnă să recunoaștem în migrant nu numai un frate sau o soră în dificultate, ci pe Cristos care bate la ușa noastră, adică în profunzimea sufletului nostru.

Cu scopul și din dorința noastră de a realiza o

celebrare mai profundă, mai generoasă și mai cuprinzătoare a acestei Zile, Oficiul pentru pastorația Migranților și Refugiaților, din Cadrul Conferinței Episcopale din România, ne invită să ne unim cu Sfântul Părinte și cu Biserica întreagă, în a sensibiliza societatea, a o face mai permisivă la înțelegerea acestor frați vulnerabili, aflați aici, printre noi, și rătăciți în lumea întreagă.

În acest sens, duminică 24 septembrie 2023, în toate parohiile și filiile Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, se recită Rugăciunea pentru ziua mondială a migrantului și refugiatului.

Domnul să vă binecuvânteze, iar Maica Sfântă să vă ocrotească.

† **Virgil BERCEA**
Episcop

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Maria-Mirela Filimon, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it;
Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin ”Sfânta Tereza”

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Rugăciune

Dumnezeule, Tată atotputernic, dăruiește-ne harul de a ne angaja activ în favoarea dreptății, a solidarității și a păcii, pentru ca tuturor fiilor tăi să le fie asigurată libertatea de a alege dacă să migreze sau să rămână.

Dăruiește-ne Doamne curajul de a denunța toate ororile din lumea noastră, de a lupta împotriva oricărei nedreptăți care desfigurează frumusețea creaturilor tale și armonia casei noastre comune.

Sușține-ne, Doamne, cu forța Spiritului tău cel Sfânt, ca să putem manifesta duiosia Ta fiecărui migrant pe care îl așezi în calea noastră și să răspândim în inimile celor de lângă noi cultura întâlnirii și a îngrijirii. Amin

Tatăl nostru... Născătoare de Dumnezeu... Mărire Tatălui...

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Dumnezeu iartă în mod incalculabil

17.09.2023

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Astăzi, evanghelia ne vorbește despre iertare (cf. Mt 18,21-35). Petru îl întreabă pe Isus: „Doamne, de câte ori să îl iert pe fratele meu care greșește împotriva mea? De șapte ori?” (v. 21). Șapte, în Biblie, este un număr care indică totalitate, așadar, Petru este foarte generos în fundamentele întrebării sale. Dar Isus merge mai departe și îi răspunde: „Nu îți spun până la șapte ori, ci până la șaptezeci de ori șapte” (v. 22). Adică, îi spune că, atunci când se iartă, nu se calculează, că este bine de iertat tot și întotdeauna! Exact cum face Dumnezeu cu noi și cum este chemat să facă acela care administrează iertarea lui Dumnezeu: a ierta mereu. Eu aceasta o spun mult preoților, duhovnicilor: iertați mereu așa cum iartă Dumnezeu.

Isus ilustrează după aceea această realitate printr-o parabolă, care are mereu de-a face cu numerele. Un rege, după ce a fost rugat, îi iartă unui servitor datoria de 10.000 de talanți: este o valoare exagerată, imensă, care oscilează între 200 și 500 de tone de argint: exagerată. Era o datorie imposibil de plătit, chiar și muncind o viață întreagă: și totuși, acel stăpân, care îl amintește pe Tatăl nostru, îl iartă din pură „milă” (v. 27). Aceasta este inima lui Dumnezeu: iartă mereu, pentru că Dumnezeu este milostiv. Să nu uităm cum este Dumnezeu: este aproape, milostiv și îndurător; așa este modul de a fi al lui Dumnezeu. Însă, după aceea, acest servitor, căruia i-a fost iertată datoria, nu folosește nici o milostivire față de un coleg care îi datorează 100 de dinari. Și aceasta este o cifră consistentă, echivalentul a circa trei luni de salariu – ca și cum ar spune că iertarea între noi costă! -, dar deloc comparabilă cu cifra precedentă, pe care stăpânul o iertase.

Mesajul lui Isus este clar: Dumnezeu iartă în mod incalculabil, excedând orice măsură. El este așa, acționează din iubire și din gratuitate. Dumnezeu nu se cumpără, Dumnezeu este gratuit, este în întregime gratuitate. Noi nu putem să îi plătim, dar, atunci când îl iertăm pe fratele sau pe sora, îl imităm. Așadar, a ierta nu este o acțiune bună care se poate sau nu se poate face: a ierta este o condiție fundamentală pentru cel care este creștin. De fapt, fiecare dintre noi este un „iertat” sau o „iertată”: să nu uităm asta, noi suntem iertați, Dumnezeu și-a dat viața pentru noi și în nici un mod nu vom putea compensa milostivirea Sa, pe care El nu o retrace niciodată din inimă. Însă, corespunzând gratuității Sale, adică iertându-ne reciproc, putem să îi dăm mărturie, semănând viață nouă în jurul nostru. De fapt, în afara iertării nu există speranță; în afara iertării nu există pace. Iertarea este oxigenul care purifică aerul poluat de ură, iertarea este antidotul care vindecă otrăvurile supărării, este ca-

lea pentru a dezamorsa furia și a vindeca atâtea boli ale inimii care contaminatează societatea.

Așadar, să ne întrebăm: eu cred că am primit de Dumnezeu darul unei iertări imense? Simt bucuria de a ști că el este gata mereu să mă ierte atunci când cad, chiar și atunci când ceilalți nu fac aceasta, chiar și atunci când nici măcar eu nu reușesc să mă iert pe mine însumi? El iartă: cred că El iartă? Și după aceea: știu să iert la rândul meu pe cel care mi-a făcut răul? În această privință, aș vrea să vă propun un mic exercițiu: să încercăm, acum, fiecare dintre noi, să ne gândim la o persoană care ne-a rănit și să îi cerem Domnului forța de a o ierta. Și să o iertăm din iubire față de Domnul: fraților și surorilor, acest lucru ne va face bine, ne va restitui pacea în inimă.

Maria, Maica Milostivirii, să ne ajute să primim harul lui Dumnezeu și să ne iertăm unii pe alții.

După *Angelus*, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori!

Vineri, voi merge la Marsilia pentru a participa la încheierea lui Rencontres Méditerranéennes, o inițiativă frumoasă care se desfășoară în orașe importante din zona Mediteranei, reunind responsabili ecleziali și civili pentru a promova parcursuri de pace, de colaborare și de integrare în jurul lui mare nostrum, cu o atenție specială față de fenomenul migrator. El reprezintă o provocare care nu este ușoară, așa cum vedem și din știrile din aceste zile, dar care trebuie înfruntată împreună, deoarece este esențial pentru viitorul tuturor, care va fi prosper numai dacă este construit pe fraternitate, punând pe primul loc demnitatea umană, persoanele concrete, mai ales pe cele mai nevoiaș. În timp ce vă cer să însoțiți această călătorie cu rugăciunea, aș vrea să mulțumesc autorităților civile și religioase și celor care lucrează pentru a pregăti întâlnirea de la Marsilia, oraș bogat în popoare, chemat să fie port de speranță. Deja de acum îi salut pe toți locuitorii, așteptând să întâlnesc atâția iubiți frați și surori.

Și vă salut pe voi toți, romani și pelerini din Italia și din diferite țări, îndeosebi reprezentanții din câteva parohii din Miami, Fanfara Gaitas del Batallón de San Patricio, credincioșii din Pieve del Cairo și din Castelnuovo Scrivia, Surorile Misionare ale Preasfântului Răscumpărător din Biserica greco-catolică ucraineană. Și să continuăm să ne rugăm pentru martirizatul popor ucrainean și pentru pace în fiecare țară însângărată de război. Și salut tinerii Neprihănitei! Urez tuturor o duinică frumoasă și, vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Întâlnirea Episcopilor Catolici Orientali la Atena

În perioada 18-22 septembrie 2023, a avut loc în estul Atenei (Grecia), **Întâlnirea Episcopilor Catolici Orientali din Europa**. Evenimentul s-a bucurat de participarea episcopilor catolici bizantini din Estul Europei, care au avut prilejul să petreacă împreună timp de rugăciune, dezbateri și dialog asupra unei teme mereu actuale: „Familia”. Din partea Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, au participat PSS Claudiu Pop, episcop al Eparhiei de Cluj-Gherla, PSS Ioan Bot, episcop al Eparhiei de Lugoj, și PSS Virgil Bercea, episcop al Eparhiei de Oradea. Această întâlnire este organizată anual de Consiliul Conferințelor Episcopale Europene, fiind găzduită în fiecare an de o eparhie diferită. La invitația Preasfinției Sale Virgil Bercea, episcop al Eparhiei de Oradea, **Întâlnirea Episcopilor Catolici Orientali va avea loc anul viitor la Oradea, în perioada 16-19 septembrie 2024.**

Au fost zile de rugăciune, de reflecție, de învățare, de împărtășire, cum le-a descris Preasfinția Sa Manuel Nin, Exarh Apostolic pentru credincioșii Bisericii Catolice de rit bizantin din Grecia, considerând că pentru toți participanții la Întâlnire acestea au fost „zile cu adevărat sinodale”, pentru că „au pășit însoțiți de Cristos, singurul Domn al vieții și al Bisericii, singurul tovarăș credincios pentru noi toți, păstori ai multor Biserici Catolice Răsăritene”.

În cadrul Întâlnirii au fost prezentate teme precum „Familia în lumea contemporană: provocări și speranțe pentru Bisericele Orientale catolice” – o conferință susținută în a doua zi de PSS Milan Loch, episcop auxiliar de Bratislava, și „Provocările sacerdotale din secolul al XXI-lea. Raportul dintre episcop și clerul căsătorit” – temă prezentată de ar-

hidiaconul Janos Nyrian în a treia zi.

Episcopii de rit bizantin din Europa au avut ocazia să dezbată asupra acestor teme în sesiunile de dialog și reflecție, făcând schimb de experiențe personale asupra rolului și locului Bisericii Răsăritene Catolice în lumea modernă, ținând cont de diferitele provocări cu care se confruntă întreaga Biserică Catolică astăzi. Printre acestea, este iminentă provocarea războiului care este în curs de desfășurare în Ucraina, aducând în fiecare zi noi suferințe și răni întregii lumi. Biserica Greco-Catolică Ucraineană a fost prezentă la această întâlnire cu o delegație condusă de Preafericitul Sviatoslav Șevciuk, Arhiepiscop Major. În cadrul sesiunii de conferințe, a intervenit episcopul greco-catolic ucrainean Bohdan Dzijurach, Exarh apostolic în Germania și Scandinavia.

Nu au lipsit momentele de rugăciune și comuniune, prin participarea episcopilor de rit bizantin europeni la slujba Vecerniei, celebrată pe 19 septembrie a.c., în Catedrala „Sf. Treime” din Atena, precum și participarea la Sfântă Liturghie arhierescă, celebrată pe 20 septembrie a.c., la Mănăstirea Pammakaristos din Nea Makri (Attica) de Preasfinția Sa Manuel Nin (O.S.B.) împreună cu toți participanții.

Întâlnirea Episcopilor Catolici Orientali din Europa 2023 a cuprins și vizita culturală a Acropolei Atenei (colina Areopago), una dintre cele mai reprezentative locuri din Grecia Antică, declarată patrimoniu universal al UNESCO din 1987.

**Biroul de Presă EGCO
Mihaela CABA**

Papa în Mongolia: Casa Milostivirii, definiția bisericii chemată să fie o locuință primitoare

«Dimensiunea caritativă este fundament al identității Bisericii. Mă gândesc la relatările din Faptele Apostolilor, cu numeroasele inițiative luate de comunitatea creștină de la începuturi pentru a împlini cuvintele lui Isus, dând viață unei Biserici construită pe patru piloni: comuniune, liturgie, slujire și mărturie. Este minunat să vedem că, după atâtea secole, același spirit pătrunde în Biserica din Mongolia.»; astfel a spus papa Francisc, în cursul dimineții de luni, 4 septembrie a.c., în ultima zi a călătoriei apostolice a Sanctității Sale în Mongolia, adresându-se lucrătorilor din domeniul carității, în contextul inaugurării, la Ulan Bator, a Casei Milostivirii.

Pontiful și-a exprimat bucuria pentru ocazia de a binecuvânta și inaugura Casa Milostivirii, o structură de asistență a persoanelor nevoiașе, dorită de liderii Bisericii locale. Realizarea proiectului a fost posibilă și datorită ajutorului direcției naționale a Operelor Pontificale Misionare Australiene. Lansat în 2019, proiectul „Casa Milostivirii” își propune să ofere un loc de primire pentru persoanele marcate de probleme și suferințe, care caută îngrijire și alinare.

«Este o expresie concretă a acelei atenții față de ceilalți în care creștinii se recunosc (n.n.ca atare); pentru că acolo unde există primire, ospitalitate și deschidere față de ceilalți, se respiră buna mireasmă a lui Cristos (cf. 2 Cor 2,15)» – a spus pontiful, explicând că punerea în slujba aproapelui, a sănătății și nevoilor sale de bază, a educației și culturii a aparținut încă de la început acestei părți vii a poporului lui Dumnezeu. «Încă de la sosirea primilor misionari la Ulan Bator,

cu începere din 1990, ei au simțit imediat chemarea la caritate, care i-a determinat să se îngrijească de copiii abandonați, de frații și surorile fără adăpost, de bolnavi, de persoanele cu dizabilități, de deținuți și de cei care, în situația lor existențială, cereau să fie găzduiți.

Astăzi putem vedea cum din acele rădăcini a crescut un trunchi, au răsărit ramuri și au înflorit multe roade: numeroase și laudabile inițiative caritabile, dezvoltate în proiecte pe termen lung, realizate în mare parte de diferitele institute misionare prezente aici și apreciate de populație și de autoritățile civile. Pe de altă parte, însuși guvernul mongol a fost cel care a cerut ajutorul misionarilor catolici pentru a face față numeroaselor urgențe sociale ale unei țări care se afla atunci într-o fază delicată de tranziție politică, marcată de o sărăcie generalizată.»

Oprindu-se asupra scopului structurii de caritate pe care a binecuvântat-o și inaugurat-o, papa Francisc a spus: «Casa Milostivirii servește ca punct de referință pentru diferite intervenții de caritate, cu mâinile întinse către frații și surorile care se luptă să se descurce în problemele vieții. Este un fel de port unde se poate acosta, unde se poate găsi o ureche care să asculte și să înțeleagă. Însă, această nouă inițiativă deși se alătură la numeroase alte inițiative susținute de diferitele instituții catolice, reprezintă o versiune inedită: aici, de fapt, este Biserica particulară cea care desfășoară activitatea, în sinergie cu toate componentelor misionare, dar cu o identitate locală clară, ca expresie autentică a Prefecturii Apostolice în ansamblul ei. Și îmi place foarte mult numele pe care ați vrut să i-l dați: Casa Milostivirii.

În aceste două cuvinte se găsește definiția Bisericii, chemată să fie o locuință primitoare în care toți pot experimenta o iubire superioară, care mișcă și emoționează inima: iubirea tandră și providențială a Tatălui, care ne vrea frați și ne vrea surori în casa sa. Sper, așadar, că veți fi cu toții în jurul acestei realizări, că diferitele comunități misionare vor participa activ la ea, angajând personal și resurse.

IOAN DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XLII) ECOURI ÎNTÂRZIATE

Ne propunem o serie de articole sub titlul „Ecuri întârziate”, deoarece sunt evenimente, întâmplări, situații în viața bisericii, a comunităților, a credincioșilor care îndeamnă la repetarea unor percepții, precum un sunet care se întoarce de la sursa sa. De fapt, suntem adepții celeilalte semnificații de dicționar: „ecourile” propuse de mine au calitatea de „răsunet produs de un eveniment” și mai ales de a „răspândi cuvintele, ideile cuiva”.

În buna înțelegere și bunăvoința cititorului, vom purcede la transmiterea unor „ecouri”. „Ecuri întârziate” deoarece ele nu respectă o succesiune cronologică.

Ecoul VII

RESFINȚIREA LOCURILOR SFINȚITE

Sursa ecoului: *spectacol coral în biserica Sfinții Trei Ierarhi Vasile Grigore și Ioan din Beiuș, la 27 mai 2023.*

Se spune, se știe și se adevărește proverbul: „omul sfințește locul”.

Îndrăznind, încă o dată, speculații meditative, putem spune, fie: „locul sfințește omul”, fie: „omul resfințește locul sfințit”.

„Locul sfințește omul” se întâmplă și chiar s-a întâmplat în Beiuș, când noii veniți „în locul sfințit” de către alții, înaintașii, care au adus har și binecuvântare dumnezeiască, încălcând spațiul cu sfințenie. Nu de puține ori, s-a săvârșit această schimbare de paradigmă în cazul Beiușului, când dascăli veniți din alte regiuni ale țării la ctitoria Episcopului Greco-catolic Samuil Vulcan, respirând atmosfera „corifeilor” Beiușului („micul Blaj de altădată”), au dobândit metabolismul sfințitor al locului sfințit la 1828, de luminatul Episcop și re-sfințit periodic de episcopii bisericii noastre: Vasile Erdeli, Mihail Pavel, Demetrie Radu, Traian Valeriu Frențiu precum și de o pleiadă de profesori-preoți greco-catolici, cum ar fi: Th. Aaron Bistra, „unul dintre cei mai reprezentativi preoți ai vremii și om de condei” (Constantin Pavel - Școalele din Beiuș); Sigismund Papp - „născut în Beiuș, studii în Beiuș, profesor în acest liceu, a fost ales în Dieta Maghiară, înființează la Budapesta în 1861, organul politic „Concordia”, cea dintâi foaie românească în Ungaria” (C-tin Pavel); Ioan Buteanu, preot, profesor, director, publicist.

Lista „corifeilor sfințitori ai locurilor” este, desigur mult mai lungă, dar ne oprim aici, pentru a ne concentra asupra câtorva dintre aceștia, care au tangență cu titlul acestui eseu.

Revenind la „sursa ecoului”, vom preciza că în data de 27 mai, duminică, după Sf. Liturghie, la invitația părintelui prot. Zima Zorel, Corul CNSV a susținut un recital coral, îmbucurându-ne sufletele, precum și alte ocazii (colinde de crăciun).

De această dată, evenimentul cultural a avut ca și motivație, obținere de către corul CNSV, a unui merituos loc I, la Olimpiada Națională de la Tulcea. Sub bagheta inimoasei profesoare Gabriela Veșcan, a inter-

pretat un buchet de piese corale, care ne-au încărcat cu o stare emoțională greu de descris. Unele piese corale, au fost însoțite de un joc de scenă cu totul și cu totul neașteptat. De pildă, la interpretarea unei piese corale, coriștii au redat, cu un talent deosebit, șuieratul vântului, clipocitul ploii, tonalitățile muzicale fiind însoțite de gesturi scenice bine interpretate. La fel s-a întâmplat și în cazul interpretării rugăciunii „Tatăl Nostru”, într-o limbă și postură africană.

Un asemenea spectacol îndeamnă la meditații retrospective, pe care le vom prezenta în continuare.

Am ales ca punct de plecare personalitatea profesorului - preot **FRANCISC HUBIC**, care a fost

numit „profesor de canto, muzică și gimnastică” la liceul din Beiuș în anul 1910, funcționând aici până în anul 1924, după care a fost transferat la ACADEMIA TEOLOGICĂ din Oradea, însărcinat cu conducerea corului Catedralei.

Francisc Hubic a fost profesor dar și compozitor (Liturghia pentru voci mixte, 1912; o Liturghie pentru voci bărbătești în stil oriental, Psalmi pentru cor mixt, Vecernia pentru voci mixte; Imnul Școlilor din Beiuș (1928, la Centenar); coruri mixte în forme populare, etc.)

Printre alte trăsături ale compozițiilor lui Francisc Hubic, Constantin Pavel sublinia în cartea sa „Școalele din Beiuș”: „introducerea și îmbinarea muzicii instrumentale cu cea corală în cântările bisericești, inovație de înaltă valoare artistică, relevată de toți factorii muzicali din țară”.

„Alergăm” printre trecuții ani cu firești opriri pentru descărcarea admirației, și ajungem la un alt nume de mare greutate în muzica corală și nu numai. Este vorba de profesorul IOAN BUȘIȚIA, care a fost profesor la liceul din Beiuș, începând din anul 1898 până în anul 1938.

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Spre a reuși să percepem întreaga dimensiune a personalității sale, vom folosi modelul propus de Corneliu Crăciun, în cartea „Sub destinul care arde Ioan Bușiția”.

IOAN BUȘIȚIA profesorul

„A fost denumit ” ca profesor de „desemn” la gimnaziul din Beiuș, în anul școlar 1898-1899. În afara obligațiilor de catedră, își asumă încă două responsabilități, conducătorul corului „vocal și instrumental” și „custode al instrumentelor de desen”.

A fost membru al „Societății de Științe Naturale”, al „Societății de Belle Arte” și al „Societății profesorilor de desen”, cu sediul la Budapesta.

A condus corul liceului, introducând în repertoriu cântece naționale și alte melodii de succes, Ciclul lui Iancu, Cine trece Oltul Mare, compozițiile lui Ioan Vidu, Dima, Brădiceanu.

2. Între gestul artistic și riscul politic

A fost membru al departamentului beiușean al Astei în Bihor.

În anul 1905 s-a pus problema înființării unui cor vocal care a devenit Reuniunea de cântări și de muzică Lyra din Beiuș, în care profesorul Ioan Bușiția deținea calitatea de director al corului. Corul Lyra a participat la serbările jubiliare de la București, în 1906, cu ocazia împlinirii a 1800 de ani, de la cucerirea Daciei de către Traian, a 40 de ani de domnie a regelui Carol și 25 de ani de proclamare a României ca regat (reuniunea Lyra din Beiuș, a interpretat două cântece: „Două inimi” de G. Dima și Marșul Regal de Muzicescu). Presa maghiară și Ministrul instrucțiunii, contele Apponyi au taxat prezența corului la București ca fiind un act de trădare, drept urmare, Ioan Bușiția este scos de la conducerea acestuia, dar în 1914 revine la acest statut.

În contextul preocupărilor muzicale ale lui Ioan Bușiția, trebuie să amintim activitatea de etno-muzicolog și colaborarea sa cu Bela Bartók, transformată de-a lungul anilor într-o prietenie exemplară.

Să mai amintim activitatea pictorului Ioan Bușiția și împătımirea sa pentru natură (președintele Clubului de turism, custode al Muzeului de științe naturale).

Mai adăugăm prezența sa în viața comunitară:

membru al Consiliului Național Român (1918). Membru în delegația Bihorului la Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia. Președintele AGRU (Asociația generală a Românilor Uniți) din Beiuș (1934).

MIHAI POP BRUCHENTAL

• Profesor de muzică la Liceul de băieți din Beiuș 1935-1949 și la Liceul pedagogic 1949-1972.

• Dirijor de coruri - corurile celor două licee din Beiuș, **Corul Cooperativei Muncitorul, Corul Sindicatelor, Corul Lyra.**

• Culegere de folclor muzical (1340 de melodii culese din 206 localități).

- Activitatea componistică:
 - Compoziții corale: *Imnul Eroilor, Omagiu Eroilor, Imnul Eroilor dr. Ioan Ciordaș și Nicolae Bolcaș;*
 - Poeme corale: *Poema deșteptării, Poema Inochentie Micu-Klein, Poema Horea Crăișorul;*
 - Madrigale: *Eroul Codrilor, Nuntă în gospodărie, Fata Sibiiană, Cântece de leagăn;*
 - Lieduri și romanețe: *Iubind în toamnă, O seară cu tine;*
 - Muzică simfonică: *Prim Munții Apuseni, Două portrete simfonice;*
 - Muzică de cameră: *Două turturele;*
 - Muzică scenică: *O nuntă în Bihor;*
 - Operă: *Vîfleiemul.*

Trei nume, **Francisc Hubic, Ioan Bușiția, Mihai Pop de Bruchental**, care au sfințit „locul”. De fapt, am putea spune „locusul” „genei genialității muzicii corale în școala ctitorită și astfel sfințită de Episcopul Greco-Catolic Samuil Vulcan”.

A urmat o perioadă de aproape 50 de ani, în care „locusul” genei muzicale, a rămas aproape neocupat, cu firave eforturi și rezultate pe măsură.

Dar iată că a apărut o tânără profesoară, Gabriela Veșcan, care a umplut „locusul” cu talent dirijoral și componistic, cu vrednicie profesională, clonate parcă din trecutul acestui liceu.

Fenomenul acesta al re-sfințirii s-a săvârșit în condițiile relațiilor și înțelegerilor sociale, deloc propice muzicii corale.

Iată, cei 40-50 de elevi coriști au fost „scoși” de sub dictatura butoanelor și a site-urilor de tot felul, cu tact, înțelegere și tenacitate de doamna profesoară Gabriela Veșcan.

„Fără rugăciune nu va fi Sinod”

Printr-o scrisoare adresată episcopilor din întreaga lume, **Cardinalul Mario Grech**, Secretarul General al Secretariatului General al Sinodului 2021-2024, a invitat credincioșii să participe cu rugăciunea lor la cea de-a **XVI-a Adunare Generală Ordinară a Sinodului Episcopilor**, care s-a deschis la Vatican pe 4 octombrie 2023.

Prin această scrisoare, Secretarul General a intenționat să reamintească că Adunarea Sinodală este în primul rând un eveniment spiritual, de rugăciune și ascultare a Spiritului Sfânt – adevăratul protagonist al evenimentului. Pentru a facilita participarea tuturor oamenilor de bunăvoință și a solicita sprijin pentru membrii Adunării prin rugăciunea comunităților locale, Secretariatul General al Sinodului a pregătit o „Binecuvântare Solemnă” care să fie rostită la sfârșitul Sfințelor Liturghii duminicale împreună cu rugăciunile de mijlocire. Respectând bogăția tradiției liturgice a Bisericii Catolice Răsăritene sui iuris, scrisoarea a fost trimisă și conducătorilor acestor Biserici, cu cererea de a se ruga în cadrul Sfintei Liturghii:

„Pentru Biserica Universală, în ajunul unei noi etape în drumul sinodal, pentru ca prezența Evangheliei, vie și roditoare în ea, să o facă a fi precum via din pilda Mântuitorului, un loc vital în care toți bărbații și femeile care așteaptă să redescopere sensul vieții, să găsească un loc, un cuvânt, un suflu de speranță.

Pentru episcopii și participanții la Adunarea Sinodală, pentru ca din ascultarea Spiritului Sfânt să se nască propuneri, pentru ca întregul Poporul lui Dumnezeu, într-un loc de comuniune, să se simtă cu adevărat participant la viața Bisericii, să fie mărturie vie și atrăgătoare a noutății Evangheliei în lume.

Pentru teologi: un dar al Înțelepciunii și al Revelației să însoțească contribuția lor la lucrările

sinodale, pentru ca darul credinței să devină viață în întreg Poporul Lui Dumnezeu.

Pentru tineri, căutători de adevăr și mărturie, concretețe și spiritualitate, pentru ca prin drumul sinodal să se simtă tot mai implicați în viața și misiunea Bisericii în mijlocul provocărilor lumii de astăzi dăruind tuturor, cu entuziasmul specific vârstei lor, speranța care vine din întâlnirea cu Isus.

Pentru noi adunați aici, în comuniune cu comunitățile creștine din toată lumea: pentru ca gustând bunătatea Domnului, care vine să ne întâmpine pe fiecare în Trupul și Sângele Lui Isus, să primim de la El o privire nouă asupra aproapelui nostru, să fim martori ai generozității în lumea în care trăim.”

Apelul Cardinalului Grech s-a înscris într-o serie de inițiative menite să reamintească caracterul eminent spiritual al Adunării Sinodale și să promoveze participarea întregului Popor al lui Dumnezeu prin rugăciun. Printre aceste inițiative se amintesc:

- crearea în 2021 a unui site web (www.prayforthesynod.va) în colaborare cu *Rețeaua Mondială de Rugăciune a Papei și UISG (Uniunea Internațională a Superiorilor Generali)* care oferă un timp special de rugăciune pentru Sinod în fiecare prima zi de luni a lunii;
- Veghea de rugăciune ecumenică (www.together2023.net) care va avea loc pe 30 septembrie a.c., în ziua premergătoare Sinodului, transmisă în live streaming începând cu ora 17.30 ora României, pe canalele Vatican News (vaticannews.va);
- o reculegere spirituală pentru membrii Adunării înainte de deschiderea lucrărilor (1-3 octombrie 2023).

Secretariatul General al Sinodului Episcopilor

[traducere din limba italiană Mihaela CABA]

Cardinalul Parolin în Slovacia

La invitația Conferinței Episcopale din Republica Slovacă, Cardinal secretar de Stat al Vaticanului Pietro Parolin, s-a aflat în perioada **14-16 septembrie a.c.**, într-o vizită oficială de trei zile în Slovacia. Vizita a inclus patru orașe (Bratislava, Šaštín, Košice și Klokočov) și a coincis cu trei aniversări importante: **douăzeci de ani** de la beatificarea Episcopului Vasil' Hopko și a sr. Zdenka Schelingova de Papa Ioan Paul al II-lea (14 septembrie 2003), **30 de ani** de relații diplomatice între Sfântul Scaun și Republica Slovacă și **1 160 de ani** de la sosirea Sfinților Ciril și Metodie în Moravia Mare. Nu în ultimul rând, în această perioadă se împlinesc doi ani de la călătoria apostolică a Papei Francisc în această țară, între 12 și 15 septembrie 2021.

Într-un interviu premergător deplasării în Slovacia, Cardinalul Parolin a subliniat obiectivele acestei vizite: împărtășirea credinței comunităților ecleziale, întărirea comuniunii lor și relansarea mesajului pe care Papa Francisc l-a oferit în timpul vizitei apostolice – de a ne ruga împreună la Fecioara Maria în sărbătoarea Sfintei Fecioare Maria Îndurerată (15 septembrie, în calendarul roman), patroana națională a Slovaciei, pentru țară și pentru intențiile pe care le poartă în suflet Succesorul lui Petru, în primul rând pentru pace. Vizita a inclus totodată momente de dialog cu autoritățile țării și de interacțiune cu societatea civilă pentru a consolida cooperarea dintre Sfântul Scaun și Republica Slovacă, în vederea promovării unor valori precum justiția socială, solidaritatea, fraternitatea și pacea.

De sărbătoarea Maicii Sfinte Îndurerate (*Mater Dolorosa*), pe 15 septembrie a.c., Cardinalul Pietro Parolin a celebrat Sfânta Liturghie la Šaštín. Potrivit redacției în limba slovacă a Vatican News, acesta a fost punctul culminant al vizitei, urmat de un program dens în Košice și Klokočov. Vineri seara, 15 septembrie, Cardinalul Parolin s-a întâlnit și cu comunitatea ucraineană din Košice și a binecuvântat Centrul pentru Primirea și Integrarea Refugiaților Ucraineni.

Sâmbătă, 16 septembrie, Secretarul de Stat al Sfântului Scaun a sosit la Klokočov, care este cel mai important loc de pelerinaj marian al Eparhiei Košice. În calitate de pelerin, în cadrul unei procesiuni solemne a cinstit o copie a icoanei făcătoare de minuni a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, care a vărsat în mod miraculos lacrimi în urmă cu mai bine de 350 de ani. Procesiunea s-a încheiat cu sosirea la Sanctuarul greco-catolic „Adormirea Maicii Domnului” și a inclus rugăciunea Acatistului Sfintei Fecioare – condusă de eparhul emerit de Košice, mons. Milan Chatur, și episcopul emerit de Toronto, mons. Marián Andrej Pacák. Cardinalul Parolin a fost însoțit de episcopul Eparhiei de Košice, mons. Cyril Vasil' alături de un numeros so-

bor de episcopi, preoți, persoane consacrate din țară și străinătate. Printre aceștia s-a aflat și episcopul greco-catolic de Oradea, **Preasfinția Sa Virgil Bercea**, care a răspuns invitației Eparhiei Greco-Catolice de Košice de a fi prezent aici, cu prilejul vizitei Secretarului de Stat al Sfântului Scaun. Ierarhul Eparhiei de Oradea a participat în dimineața zilei de sâmbătă, 16 septembrie, la Sfânta Liturghie Pontificală celebrată de Cardinalul Pietro Parolin în Sanctuarul marian din Klokočov, împreună cu toți cei prezenți.

În timpul Sfintei Liturghii a Sfântului Ioan Gură de Aur de la Sanctuarul din Klokočov, Cardinalul secretar de Stat a vorbit despre relația profundă a Papei Francisc cu imaginea plină de grație a Fecioarei Maria din Klokočov, și a adăugat: „*Frați și surori, în prezent trecem printr-o perioadă foarte dificilă, pentru că războaiele sunt în curs și oamenii suferă. Văzând această durere, Fecioara Maria continuă să verse lacrimi pline de compasiune și milă. Maica Domnului plânge din cauza războiului din țara vecină, Ucraina, din cauza războiului fără sens care seamănă moarte și durere, dar și din cauza numeroaselor conflicte militare care inundă lumea cu sânge. Sfânta Fecioară plânge pentru că mulți creștini din multe colțuri ale lumii se confruntă cu persecuția pentru credința lor. Maica Domnului plânge când vede atât de mulți săraci, refugiați și oameni fără adăpost care au nevoie de ajutorul nostru*”.

După încheierea Sfintei Liturghii, Secretarul de Stat al Sfântului Scaun a binecuvântat noua Casă a Pelerinului de la Sanctuarul marian din Klokočov, îndreptându-se apoi spre Košice, de unde a zburat spre Roma.

Cardinalul Parolin a oferit locului de pelerinaj un trandafir de argint. În 2020, Congregația pentru Bisericiile Orientale din Vatican, la inițiativa Bisericii Greco-Catolice, Romano-Catolice și Ortodoxe, a declarat-o pe Fecioara Maria din Klokočov patroană spirituală a Zemplinului. Icoana de la Klokočov a ajuns și la Papa Francisc, pe 29 iunie 2021, iar Pontiful a încoronat-o cerimonios în timpul vizitei sale la Prešov, în septembrie 2021.

Concertul „POP SIMFONIC LA CATEDRALĂ”

O seară magică de vară cu un public orădean care a ocupat în întregime Piața Unirii din Oradea pentru a-și încărca sufletul cu interpretările muzicale ale unor artiști deosebiți din țară și străinătate, aflați în compania orchestrei Filarmonicii de Stat Oradea: așa a fost a treia ediție a concertului „Pop Simfonic la Catedrală”, desfășurat duminică, 20 august 2023. În public, printre cei aproape 4000 de oameni din piață s-au aflat personalități locale

și reprezentanți ai instituțiilor locale orădene, printre care: primarul orașului Oradea, Florin Birta, viceprimarul Antonia Nica, Excelența sa George Bologan, ambasadorul României în Regatul Spaniei și PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, așezat în mijlocul orădenilor, al tinerilor și persoanelor consacrate venite la concert.

În fața a peste 3000 de persoane, a revenit și la această ediție solista Paula Seling, care a interpretat două pricesne: *La umbra Crucii Tale* (Aurel Bolbos) și *Ridica-voi ochii* (E. Nastasie), precum și o melodie a ei de suflet, *Dor în destin*, care este valsul nr. 2 de Dmitri Shostakovici, prelucrat special pentru vocea solistei de Alexandru Gorgos.

Precum mărturisea maestrul Andrei Tudor în interviul premergător concertului, o surpriză inedită în acest an a fost cântărețul italian Nick Casciaro, care a interpretat pe lângă o melodie în limba engleză *Who Wants To Live Forever* (Brian May) și melodia italiană *Il Mondo* (C. Pes, L. Greco), un cântec românesc foarte bine-cunoscut de public și extrem de apreciat duminică seara la Oradea: *Eternitate*, de George Grigoriu. O „provocare acceptată” cum a spus chiar pe scenă cântărețul italian, care a cântat prima oară la Oradea în limba română. Cântărețul spune că, deși e prima sa participare la „Pop Simfonic la Catedrală” s-a simțit ca și cum ar fi de-al locului.

Speciali și vădit emoționați au fost toți participanții care au urcat pe scenă la a treia ediție a concertului „Pop Simfonic la Catedrală” din Oradea, care prin vocea lor, interpretările curate și sintonia Orchestrei Filarmonicii de Stat Oradea au înălțat sufletul celor prezenți prin forța nestăvilită a muzicii: aceea de a transforma fiecare trăire într-un ecou de Catedrală.

Maestrul Andrei Tudor care a deschis și a dirijat întregul concert, a adus pe scenă și o piesă scrisă de un compozitor român stabilit la Paris, Vladimir Cosma –

Le bal de casses pieds, unul dintre cei mai importanți compozitori de muzică de film din Franța. De asemenea, a interpretat un cântec scris de el pe care îl lansa exact acum un an, la Oradea: *Late August Poem* (A. Tudor). Toate orchestrațiile din repertoriu au fost făcute de el, împreună cu tatăl său, muzicianul Ionel Tudor, și Onișor Odilă.

Baritonul Florin Estefan a impresionat prin piesa muzicală dedicată îngerului păzitor, *Guardian Angel* (Robat Arwyn) și interpretare a *Benedictus* (Robat Arwin), precum și duetul său cu soprana Alexandra Anușcă, în *Ave Verum* (Karl Jenkins). Cea din urmă, un promițător talent de operă, a interpretat singură alte două compoziții: *I Could Have Danced all Night* (F. Loewe) și *Non ti scordar di me* (E. Curtis, arr. I. Tudor).

Cântărețul Ovidiu Lazăr, unul dintre organizatorii acestui concert, a interpretat pe scenă două melodii: în limba română *Nădejdea mea* (trad./A. Tudor), iar în italiană *L'appuntamento* (R. Carlos, arr. A. Tudor). Nu a lipsit, ca la fiecare concert marca Andrei Tudor, opera unui compozitor român care a fost de această dată Marius Țeicu, Oameni, în interpretarea tinerei Cristina Pantea.

Spiritul muzicii franceze a fost prezent la Oradea prin Rebeca Moje care a cântat *Derniere Danse* (Adila Sedraia, arr. I. Tudor), în timp ce Natalia Bendre a impresionat prin interpretarea cântecului religios în limba engleză *Hallelujah* (Hallelujah). O muzică foarte agreată de publicul orădean a fost cea de flaut, a

Timeei Borbíró care a interpretat Menuet și Bandinerie din suita a 2-a în si minor de J.S. Bach, dar și Penny Whistle Jig (H. Mancini, arr. I. Tudor).

Grupul de copii „Enjoy Music” a încheiat concertul cântând împreună cu toți artiștii care un urcat pe scenă Oh Happy Day (trad., arr. A. Tudor), un mod concludent de a încheia ediția din acest an a inițiativei „Pop Simfonic la Catedrală”, sub clar de lună și mii de luminițe aprinse în Piața Unirii din Oradea.

GREST 2023

Peste 200 de copii din Eparhia de Oradea s-au bucurat și în această vară de **Jocurile de Vară Grest**, desfășurate în perioada **14-25 august a.c.** în Sala de Sport din Sântandrei și la Casa „Margherita” din Telechiu. Organizată de Protopopiatul de Oradea prin Asociația „Caritatis Sfântul Nicolae”, în colaborare cu Primăria Comunei Sântandrei și Școala Gimnazială de aici, inițiativa a ajuns la a douăzeci și treia ediție, fiind al șaptelea an când se desfășoară la Sântandrei. Jocurile de Vară Grest au avut loc cu implicarea a **27 de animatori**, prezenți zi de zi pe parcursul celor două săptămâni la Sântandrei și un grup de italieni veniți din nordul Italiei, la Telechiu. Tema din acest an a fost **«În căutarea lui Nemo»**, având în centru căutarea de sine, descoperirea capacităților personale – indiferent de vârstă – a ambițiilor și dorințelor fiecărui copil, dar mai ales importanța colaborării și a prieteniei.

În penultima zi a Jocurilor de Vară Grest, în mijlocul participanților s-a aflat PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, a cărui vizită a fost, ca de fiecare dată, o bucurie pentru participanți. În sala de Sport din Sântandrei păstorul Eparhiei de Oradea a petrecut un timp de calitate cu copiii aflați la Grest 2023: a dăruit fiecărui participant o înghețată, a socializat și i-a îmbrățișat pe cei mici, mulțumind deopotrivă celor mari, animatorilor, pe care i-a felicitat și i-a încurajat să continue să fie tineri implicați în comunitate.

Inițiatorul **Jocurilor de Vară Grest** în Eparhia de Oradea, pr. Protopop Gavril Bubo, mărturisește că la Telechiu, jocurile au fost animate de un grup de 27 de italieni din Dieceza de Brescia, însoțiți de don Alfredo Savoldi, președintele asociației „Chiese dell'Est”. Aceștia, au asigurat celor aproape 100 de copii participanți ai locului și din satele apropiate jocurilor fiecărei zile, păstrând tradiția Grest de odinioară: „pentru foarte mulți copii această inițiativă este singura vacanță pe care o au, așa cum era și la început, când Grest-ul a fost propus la nivel local, iar copiii se adunau în fiecare sat pentru a petrece împreună cu prietenii noștri italieni două săptămâni de jocuri, cateheză și multă, multă mișcare. Sunt copii români, maghiari, de etnie rrom, care se bucură împreună”, spune pr. Gavril.

Eugen Ivuț

Eugen Ivuț

„Jocurile de vară Grest, diferite de o școală de vară, sunt un program complex în esența lui pentru că nu se adresează doar copiilor ca o activitate de relaxare sau recreație, ci mai degrabă se poate spune că îi are ca subiecți principali pe animatori, cei care devin responsabili încă de la 13-14 ani, în a avea grijă de frații lor mai mici, încurajându-i să crească cu încredere.” – subliniază pr. Romulus Avram, responsabil cu pastorației tineretului în Protopopiatul de Oradea, care a susținut programul spiritual al Jocurilor de Vară Grest 2023. O alternativă sănătoasă de vacanță cu multă mișcare, în care copiii sunt animați de tineri animatori prin diverse activități, bine-țintite. Grest-ul este pentru Diana Chișvasi – voluntar – „un loc de eliberare, un loc în care regulile sunt așa cum ar trebui să fie în creșterea copiilor, care inspiră dragoste față de ceilalți, dragoste față de Dumnezeu. Momentele de cateheză nu sunt mai puțin importante, prin ele ajungem să ne înțelegem și să îi înțelegem pe cei din jurul nostru mult mai bine.”

În acest sens, „pe lângă rugăciunile zilnice, copiii au învățat salutarile de bază «Lăudat să fie Isus», «Cristos în mijlocul nostru!», iar catehezele au fost, ca întotdeauna, sub formă de povestioare cu tâlc – spune pr. Romulus Avram într-un interviu pentru Biroul de Presă EGCO. Acestea reușesc să atingă foarte bine valorile de bază ale Grest-ului: toleranța, colaborarea și prietenia – prin sfaturi care pentru cei mici sunt esențiale în construirea lor ca adulți.”

Mihaela CABA-MADARASI

Alin CREȚU

Principiul lui Peter sau al incompetenței și implicațiile sale

Autorul acestui principiu, Laurence J. Peter, a menționat în cartea „The Peter Principle”, faptul că „într-un sistem ierarhic, fiecare angajat tinde să ajungă la nivelul său de incompetență”. Acest lucru poate fi explicat prin faptul că oamenii ajung la stadiul lor maxim de profesionalism într-un anumit post, iar dacă sunt promovați continuu, vor ajunge la o etapă în care nu mai pot să-și îndeplinească sarcinile cu succes.

Este important de menționat că acest principiu nu înseamnă că toți oamenii sunt incapabili de a-și îndeplini sarcinile. Este vorba despre faptul că avansarea pe o treaptă superioară ar fi de dorit să se facă în funcție de înzestrări și nu de alte criterii. O altă idee este că oamenii ar fi bine să fie pregătiți, urmând cursuri, înainte de a fi promovați în funcții mai mari.

Pentru a exemplifica mai bine acest principiu, să luăm cazul unui angajat care este foarte bun într-un anumit post și primește o promovare la nivelul superior. Aici, sarcinile sunt mult mai complexe și necesită abilități și cunoștințe diferite. Odată ajuns la acest nivel, angajatul nu mai are capacitățile necesare pentru a-și îndeplini sarcinile cu succes. Acest lucru poate duce la consecințe negative în organizație, cum ar fi scăderea productivității sau a eficienței și la costuri suplimentare, cum ar fi formarea și instruirea unui nou angajat.

O consecință a principiului lui Peter este că odată ajuns la nivelul de incompetență, persoana poate să se simtă frustrată, stresată și neîncrezătoare în propriile abilități. Acest lucru poate duce la o scădere a moralului și a motivației, ceea ce poate influența negativ întreaga organizație.

Pentru a evita acest lucru, este important ca întreprinderea să aibă un plan de dezvoltare pentru angajați și să ofere formare și instruire adecvată înainte de a-i promova în poziții superioare. În plus, ar trebui să existe o comunicare deschisă între angajat și manager pentru a se identifica punctele forte și cele, astfel încât să îi poată fi oferită oportunitatea de a se dezvolta pe parcursul carierei.

În plus, principiul lui Peter ar trebui să fie luat în considerare și în procesul de recrutare. Astfel, angajatorii ar trebui să verifice competențele și experiența aplicanților înainte de a-i angaja. În cazul în care o persoană nu are experiența și cunoștințele necesare pentru a îndeplini sarcinile atribuite postului, atunci nu ar trebui să fie angajat. În acest fel,

organizația poate evita problemele care pot apărea ulterior în ceea ce privește performanța personalului.

Ar trebui să existe și alte criterii de promovare în afara competențelor. De exemplu, cineva care are o atitudine pozitivă și o abordare constructivă poate fi un candidat mai bun pentru o avansare, decât unul care are doar competențele necesare, dar îi lipsesc celelalte aspecte. S-ar putea lua în considerare și alte criterii, cum ar fi posibilitățile de comunicare, capacitatea de a-și gestiona timpul și sarcinile, dorința de a lucra în echipă și multe altele.

Principiul lui Peter poate fi aplicat și în politică sau educație. În politică, de exemplu, un lider poate ajunge la nivelul său de incompetență dacă nu are experiență sau cunoștințe suficiente pentru a-și îndeplini sarcinile cu succes iar în educație, un profesor, dacă nu poate gestiona elevii sau nu are abilități suficiente de predare.

Principiul poate fi folosit ca o sursă de motivație pentru angajați. În loc să se simtă descurajați și neîncrezători în abilitățile lor, aceștia ar putea vedea promovarea ca o oportunitate de dezvoltare și de a-și perfecționa calitățile. În acest fel, pot să fie încurajați să își continue dezvoltarea și să își îmbunătățească performanțele pe parcursul întregii lor cariere.

Principiul poate fi luat în considerare și atunci când se iau decizii privind restructurarea organizației, unele posturi putând fi desființate, iar altele create. Este important să se ia în considerare competențele și cunoștințele angajaților înainte de a face astfel de schimbări. Dacă un salariat nu are cunoștințele și abilitățile necesare pentru a ocupa un alt post în organizație, atunci nu ar fi recomandat să fie forțat să se mute.

În plus, principiul lui Peter se aplică și la nivelul managementului organizației. Managerii ar trebui să fie promovați în funcție de calități, dar uneori acest lucru se întâmplă în baza altor criterii, cum ar fi vechimea sau relația cu superiorii. Aceste decizii pot duce la niveluri ridicate de incompetență și pot afecta negativ întreaga organizație. Pe de altă parte, un angajat care este promovat într-o poziție pentru care nu este pregătit poate duce la probleme de management și poate afecta negativ moralul tuturor.

În final, principiul lui Peter sau al incompetenței arată importanța corectitudinii și transparenței procesului de promovare într-o organizație. Este necesar să se ia în considerare competențele, cunoștințele și pregătirea angajaților înainte de a fi promovați, pentru a asigura succesul și eficiența organizației.

”Toți suntem pelerini”

Cu binecuvântarea Preasfinției Sale Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, și a PSS Vasile Bizău, episcop al Eparhiei Greco-Catolice de Maramureș, în perioada **22 august – 01 septembrie 2023** s-a desfășurat a douăzeci și patra ediție a **Pelerinajului tinerilor la Sighet**, închinat jertfei martirilor care au murit și au suferit pentru credință în închisorile comuniste. Ediția din acest an a avut în centru două personalități elocvente: Fericitul episcop martir Ioan Suci și marele om politic Iuliu Maniu, de la a căror moarte s-au împlinit 70 de ani. Aceștia i-au ghidat prin viața, valorile și operele lor pe cei aproximativ 50 de participanți la întreg pelerinajul, printre care mulți copii. Pe 28 august 2023, pelerinii care au parcurs 165 km pe jos în 7 zile, s-au rugat pe temelia unde se construiește Sanctuarul Martirilor și Mărturisitorilor Români ai sec al XX-lea. Un moment solemn a fost ca de fiecare dată Sfânta Liturghie din 29 august a.c., celebrată pe celularul *Memorialului Durerii*, unde numeroși alți tineri, preoți și familii locale s-au alăturat grupului de pelerini. La această Sfântă Liturghie au participat și doi supraviețuitori din grupul tinerilor care, în 1948, erau arestați la Sighetu Marmăției de regimul comunist.

Pelerinajul tinerilor la Sighet a început pe 22 august a.c. la Șimleu Silvaniei, cu o după-amiază de mers pe jos – ca etapă de acomodare – pentru cei 165 km ai pelerinajului în care participanții, în pofida vremii caniculare din acest an, au străbătut mai multe localități, unde au fost găzduiți de credincioșii și comunitățile greco-catolice ale locului.

Pelerinajul la Sighet a avut ca prim popas mormântul-simbol de la Bădăcin, locul unde ar fi trebuit să se odihnească Iuliu Maniu, îndreptându-se apoi spre Bocșa, locul natal al lui Simion Bărnuțiu, urmat de alte

localități: Chilioara, Cehu Silvaniei (în apropiere de Băsești, locul în care s-a născut Gheorghe Pop de Băsești), Ulmeni, Mireșu Mare, Baia Mare, Baia Sprie, Hărnicești, Giulești și, în final Sighetu Marmăției. Aici, ca în fiecare an, pelerinii au ajuns pe 28 august a.c. și au traversat orașul până la Cimitirul Săracilor, locul unde au fost aruncate trupurile celor care și-au dat viața pentru credința lor în închisoarea din centrul orașului. Pe 29 august a.c., de sărbătoarea „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”, tinerii au participat la o Sfântă Liturghie solemnă, celebrată pe celularul fostei închisori.

O liturghie emoționantă, solemnă, cu atât mai mult cu cât participă și supraviețuitorii – ne spune pr. Florian Gui, fondator în anul 2000 al Pelerinajului tinerilor la Sighet.

Scopul unui pelerinaj este de fiecare dată rugăciunea și jertfa, însă „acest pelerinaj la Sighet este caracterizat și de cinstirea martirilor, a tuturor celor care au suferit în închisorile comuniste” – a subliniat pr. Florian Gui

La Sighetu Marmăției pelerinii au fost găzduiți de Mănăstirea Greco-Catolică a Surorilor Maicii Domnului. Surorilor de la Sighet și tuturor binefăcătorilor acestui pelerinaj li se aduce mulțumire din partea organizatorilor și a tinerilor participanți care, peste ani,

vor arăta roadele unei astfel de experiențe. În acest sens, vom reveni cu un articol dedicat mărturiilor participanților, interpelați pentru a ne împărtăși modul în care viața lor a fost remodelată de valorile dobândite prin participarea la Pelerinajul tinerilor de la Sighet, închinat jertfei martirilor care au murit și au suferit pentru credință.

Mihaela CABA-MADARASI

”Călătorie în jurul lumii”

Asociația Caritas Eparhial Oradea, prin structura Centrul de Informare și Consiliere pentru Refugiați Oradea (CICRO), a organizat o tabără la Suncuiș pentru copiii ucraineni și români care au fost curioși și dornici să exploreze meleaguri care păstrează aproape intact peisaje de o frumusețe rară. Astfel, în intervalul 27-30 august a.c., prin colaborare cu Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Bihor, am ajuns la Unitatea de Administrare a bazei sportive Șuncuiș., grupul nostru fiind format din 50 de persoane.

Activitățile din prima zi au cuprins jocuri de cunoaștere, jocuri pe echipe, jocuri de masă și activități de lucru manual, respectiv confecționarea din mărgelă a diferitor obiecte: brățări sau animăluțe care încântau privirile micilor exploratori. Au servit înghețată și s-au bucurat de atmosfera prietenoasă care deja se formase în grupul nostru.

Tema acestei tabere a fost **Călătorie în jurul lumii**, drept urmare copiii au pornit într-o drumeție care a avut ca punct de oprire plaja din apropierea taberei, unde copiii s-au răcorit, sfidând astfel temperatura ridicată și bucurându-se totodată că vremea le-a permis să descopere locurile din preajmă. În a doua parte a zilei a continuat activitatea de confecționare din mărgelă a diverselor obiecte care parcă au prins viață în mânuțele micuților. Întrebările, ghicitorile și provocările privind cunoștințele dobândite pe parcursul acestei veri în cadrul programului de vară al CICRO despre diverse locuri din România și Europa au format o activitate de recapitulare la care copiii au participat grupați în patru echipe, spiritul competitiv fiind cel care a dat ritmul acestei activități, dar și spiritul de echipă, întrucât anumite subiecte le solicitau copiilor să se ajute reciproc pentru a descoperi răspunsul corect, în urma indicațiilor primite de la colegii lor.

Timpul liber pe care copiii l-au folosit pentru a socializa și pentru a-și consuma energia a dus la formarea de relații de comunicare despre care sperăm să devină relații de prietenie. La ceas de seară, am cântat unei fete din grupul nostru ”La Mulți Ani!”, dorindu-i să crească sănătoasă și să-și păstreze sufletul de copil

cu care oferă atâta veselie celor din jurul ei.

În dimineața celei de a treia zi am continuat procesul de descoperire a frumuseților naturii, astfel că am ajuns, printr-o altă drumeție, la Peștera Unguru Mare. Aici am ascultat cu interes istoricul acestei peșteri, am putut afla informații despre modul în care acest loc reușește să-și păstreze specificul, dar și schimbările prin care acest colț de natură va trece în

vederea dezvoltării potențialului acestei peșteri. Întrebările celor mai curioși au găsit răspuns la ghidul care ne-a îndrumat pașii și care ne-a dezvăluit acest univers. După-masă a avut loc un concurs care a surprins prin creativitatea și spontaneitatea copiilor. Având la bază aceeași temă care se referea la înconjurul lumii, exploratorii noștri au răspuns la întrebări de cultură generală, au întruchipat diverse personaje din ținutul african, prin confecționarea de costume specifice și realizarea de machiaje care să redea, cât de autentic posibil, modul de viață din acea parte a lumii. În periplul lor, copiii au poposit și în Veneția, prin măștile pe care le-au realizat manual, sub îndrumarea și coordonarea căpitanilor de echipă. S-a râs mult, bucurându-ne de originalitatea cu care au fost realizate toate aceste lucruri. Parada prezentării costumelor, machiajelor și măștilor a stârnit aplauze, dar și hohote de râs, bucurând sufletele celor mici și mari deopotrivă. Un alt moment memorabil este cel al baloanelor cu apă, prin care copiii s-au răcorit reciproc, singura supărare fiind faptul că au fost prea puține baloane comparativ cu dorința lor de a continua să se joace.

Fiind ultima seară împreună, focul de tabără a luminat chipurile copiilor și a dat prilejul unor alte povești și mărturisiri, dar și a glumelor, a jocurilor pe care copiii nu conteneau să le termine, dornici să prelungească acest moment cât de mult cu putință. Nici ploaia nu i-a determinat pe exploratorii noștri să se retragă în camerele lor, nici ora târzie, aceștia găsind metode inovative de a se feri de stropii de ploaie.

În prima parte a ultimei zile de ședere la Șuncuiș, copiii s-au pregătit pentru întoarcerea la Oradea, apoi s-au jucat în voie jocuri de masă, au alergat prin curte și au împărtășit impresii despre acest timp petrecut aici, dar au exprimat și dorința de a nu se termina vara și de a mai avea posibilitatea să se revadă și să trăiască din nou experiența descoperirii locurilor și oamenilor din jurul lor!

Teodora BODA
Asistent social specialist

JUBILEUL DE ARGINT

Eugen Ivuț

Sanctuarul Eparhial și Mănăstirea Franciscană „Maica Domnului” din Oradea a sărbătorit duminică, 3 septembrie 2023, **Jubileul de argint a șase preoți franciscani conventuali**, care împlinesc în acest an 25 de ani de la hirotonirea sacerdotală. Jubileul a fost marcat printr-o Sfântă Liturghie solemnă de mulțumire, celebrată de PSS Virgil Bercea, episcop greco-catolic al Eparhiei Române Unite cu Roma Greco-Catolice de Oradea, căruia i s-a alăturat pr. Damian Pătrașcu, Ministru provincial al Ordinului Fraților Minori Conventuali – Provincia „Sfântul Iosif” din România, un numeros sobor de preoți din Eparhia de Oradea, Frați Minori Conventuali din țară și străinătate. La Sfânta Liturghie au participat alături de credincioșii locului, familiari ai celor sărbătoriți veniți de pretutindeni, credincioși din Italia și din țară, care au dorit să se bucure la ceas aniversar împreună cu preoții care îi păstoresc: **pr. Mihai Vătămănelu**, Vicar General al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, **pr. Ioan Borșa**, de la Conventul „Maica Domnului” Oradea, **pr. Șerban-Ioan Manole**, de la Conventul „Sfânta Treime” de la Pârâul-Rece, **pr. Cristian Tiba** din Conventul „Sfântul Anton de Padova” din Arad, **pr. Sebastian Diacu** din Conventul „Sfântul Francisc din Assisi” – Roman și **pr. Damian Frunză** din Conventul „San Francesco” – Viterbo (Italia). Jubileul a avut ca motto versetul biblic din Evanghelia după Ioan, **„Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu: să credeți în cel pe care l-a trimis El!”** (In 6,29), reprezentând un motiv de bucurie și de

recunoștință pentru darul sfintei preoții, primit de toți cei șase preoți în anul 1998.

În cadrul Sfintei Liturghii, PSS Virgil Bercea a dăruit fiecărui preot jubilar o cruce jubiliară, pe care Preasfinția Sa o oferă fiecărui preot din Eparhie – și nu numai – la aniversare a 25 de ani slujire preotească. O cruce specială a fost dăruită cu acest prilej și pr. Provincial Damian Pătrașcu. *„Pentru tot ceea ce au făcut, în acești 25 de ani de Preoție, cei șase preoți merită să poarte această Cruce pentru Biserică, pentru ei înșiși, pentru noi toți”*, a spus PSS Virgil, felicitând fiecare preot sărbătorit, care a primit acest dar cu vrednicie.

La momentul salutarilor, pr. Mihai Vătămănelu, Vicar General al Eparhiei de Oradea, a adresat un cuvânt de mulțumire și un gând de recunoștință în numele celor șase preoți franciscani care au sărbătorit duminică la Sanctuarul Eparhial din Oradea Jubileul de argint. Cuvântul pr. Vicariate Mihai Vătămănelu.

La finalul Sfintei Liturghii arhieresti, părintele Paroh și Guardian Iulian Robu a felicitat, în numele întregii comunități parohiale de la Sanctuarul Eparhial Maica Domnului din Oradea, preoții jubilanți, dorindu-le ca inimile lor să fie larg deschise către Domnul, ca să simtă iubirea lui Cristos și să ne-o împărtășească tuturor. Fiecare sărbătorit a primit din partea comunității un buchet floral pentru a arăta prețuirea și iubirea credincioșilor, alături de un sincer „La mulți ani!”.

Întru mulți și binecuvântați ani!

Pr. Cristian F. SABĂU

PERSOANE, FAPTE, VIEȚI MEMORABILE ÎN ISTORIA BISERICII GRECO-CATOLICE

Părintele Balint Iosif

Parcurgând frumosul articol „In memoriam Părintele Iosif Balint” publicat de regretata doamnă Otilia Bălaș în numărul din noiembrie 2018 al revistei „Calea Desăvârșirii”, mi-am spus că ceea ce putea fi zis despre acest om al lui Dumnezeu a fost scris în cel mai bun fel și nu mai trebuia să aștern ceva. Dar că o viață de om nu poate încăpea în câteva rânduri de articol și, pentru că Părintele a făcut multe pentru mine, trebuie să scriu!

Pr. Iosif Balint s-a născut în comuna Sagna (jud. Neamț), pe 18 noiembrie 1935, cel mai mic dintr-o familie cu 12 copii. În anul 1958, s-a căsătorit cu Victoria, cununie din care au rezultat un băiat și 6 fete, de la care a avut mai apoi 20 de nepoți și 7 strănepoți.

Deși și-a dorit de copil să devină preot, dorința i-a fost încununată doar la 55 de ani, când, după ce a studiat teologia în clandestinitate, a fost hirotonit de către Cardinalul Alexandru Todea, în anul 1990, pe stadionul din Reghin.

Întâia numire a fost la Oradea, el servind în contextul penuriei Bisericii Greco-Catolice care tocmai ieșise din clandestinitate. A slujit 28 de ani în Parohia „Sfântul Nicolae” din urbea orădeană și a plecat la Cele Veșnice pe 22 septembrie 2018.

Fiind eu însumi membru al A.S.T.R.U., am primit în 1992 de la această asociație misiunea de a-l ajuta pe părintele Balint în munca cu copiii și adolescenții parohiei. Întrucât era foarte ocupat cu toate, pr. Iosif a primit cu brațele deschise sprijinul meu. Nici nu realizez pe atunci cât de important avea să devină în viața mea acest grup, ce ulterior a fost denumit „Oratoriul Maria Imaculata” (OMI).

Personal socotesc de neuitat taberele organizate de Preasfințitul Vasile Hossu la Valea Drăganului (1994) și la Traniș (1995), în care, cel delegat să stea zilnic cu numeroșii copii era pr. Balint și, dintre călugărițele Misionare ale Pătimirii lui Cristos, sr. Maria și sr. Giovannina.

La hirotonire mea întru preoție (15/8/2002), pr. Balint mi-a stat alături, fiind dânsul cel care i-a înmănat Episcopului una după cealaltă veșmintele preoțești în care urma să fiu îmbrăcat. Având în vedere aceasta, nu aș greși spunând că a fost nașul meu în Taina Altarului...

Părintele Balint a fost prezent între credincioși dăruind și dăruindu-se, fără să cronometreze ori să se uite la ceas. Era vesel și descurcăreț, întâlnind, ascultând și făcându-și-i prieteni pe toți. Fiind parohul unei comunități centrale dintr-un oraș mare, cunoștea foarte multă lume.

Pr. Balint a ținut legăturile și cu persoane - îndeosebi preoți - de pe meleagurile natale. Îmi amintesc cum

și-a rezervat - unde locuia - o cameră tocmai pentru caza-rea oaspeților, îndeosebi pentru musafirii din Moldova.

Pr. Balint era un om foarte pios: avea un cult deosebit față de Euharistie și de Sfânta Fecioară, care se reflecta în pastorația pe care o făcea, pentru că erau „iubiri” pe care încerca să le transmită și altora. Apropo de Liturghie, nu a delăsat celebrarea Ei nici atunci când, în ultima perioadă a vieții, ajunsese invalid: fără fast dar cu o invidiabilă fidelitate, celebra singur, acasă, pe ”altărașul” creat în propria-i cameră.

Legat de Fecioara Maria, îi țin minte dragostea cucernică. Pr. Balint recita și adapta adesea public, la sfârșitul Liturghiilor, o rugăciune de pelerinaj la Fatima, iar ca intenție punea „să se rezolve problema Bisericii noastre”. Cât era de mahnit când, într-un pelerinaj în 2001 la Fatima, și-a uitat acasă foaia cu acea rugăciune...! Mai apoi, am inclus formularea în volumul Fecioara din Fatima, publicat în 2017, menționând că fusese sugerată de el. Când i-am dăruit cartea Pr. Balint și a citit rândurile purtând numele lui, m-a întrebat surâzând ... „Băietule, îți răzi de mine?”

Părintele Balint n-a fost un filozof erudit, ci un păstor. Îmi amintesc cum, după anunțarea din partea lui a unei Binecuvântări Euharistice, cineva mi-a zis: „Cu această avizare simplă, Pr. Balint a făcut mai mult decât ar fi realizat printr-o formulare complexă: a atins inimile oamenilor”.

Chiar și în ultima parte a vieții când, după amputarea unuia dintre picioare, nu mai reușea să prezideze Liturghiile stând la centrul altarului Catedralei, cerea oricum să fie adus la slujbe în scaunul cu roțile și stătea cu orele în scaunul de spovadă. Celebra Liturghii în privat, dar întâlnea credincioșii la mărturisiri, și își trăia în acest mod apostolatul și preoția.

Pr. Balint a lăsat să cadă semințe de viață și de credință. Sperăm ca acestea să dea rod bogat în oameni, sper să rodească în mine...!

Sfințirea Capelei „Fericitul Valeriu Traian Frențiu”

„Ceea ce este în voia Tatălui, a Domnului, dincolo de toate uneltirile oamenilor, întotdeauna se realizează”, a subliniat PSS Virgil Bercea, episcop al Eparhiei de Oradea, la slujba de sfințire a noii capele greco-catolice „Fericitul Valeriu Traian Frențiu” din Oradea – cartierul Tineretului, care a avut loc în după-amiaza zilei de **joi, 31 august 2023**. Au fost prezenți credincioși ai locului, prieteni ai parohiei, credincioși laici, seminariști și persoane consacrate din Eparhia de Oradea, care au participat la momentul de sfințire al Capelei „Fericitul Valeriu Traian Frențiu” din incinta viitoarei grădinițe construită de Caritas Eparhial Oradea în cartierul Tineretului. După momentul de consacrare, a urmat Slujba Vecerniei celebrată de pr. Protopop Gavril Buboș împreună cu un sobor de preoți din Eparhia de Oradea și de Maramureș.

Pr. Mirel Demian, administrator parohial al parohiei „Fericitul Valeriu Traian Frențiu” din Oradea – cartierul Tineretului, a adresat mulțumiri celor care au făcut posibilă această lucrare, pe care de la început a încredințat Domnului, în mod deosebit „PSS Virgil pentru grija părintească, părintelui Vicar General Mihai Vătămănelu pentru buna colaborare în amenajarea locului, pr. Gavril Buboș, Protopop de Oradea, și pr. Olimpiu Todorean, președinte Caritas Eparhial Oradea, care a oferit disponibilitatea amenajării capelei în spațiul din incinta viitoarei grădinițe.

Devenită aproape neîncăpătoare la sfințire, Capela „Fericitul Valeriu Traian Frențiu” este un loc de

celebrare temporară, până la finalizarea lucrărilor de construcție ale bisericii greco-catolice omonime din aceeași locație. Piatra de temelie a acestei biserici a fost pusă pe 2 mai 2022, la 100 de ani de la instalarea Fericitului Valeriu Traian Frențiu ca episcop de Oradea.

La Capela „Fericitul Valeriu Traian Frențiu” se va celebra zilnic **(de luni până vineri) Sfânta Liturghie de la ora 18.00**. Sâmbăta, Sfânta Liturghie este celebrată de la **ora 09.00**, iar de la **ora 18.00** se va săvârși rânduiala Vecerniei. Duminica, Sfânta și dumnezeiasca Liturghie este de la **ora 10.00**, precedată de la **ora 09.00** de oficiul Utreniei.

Mihaela CABA-MADARASI

Hram și centenar

Pe data de 10 septembrie 2023, în Valea lui Mihai, s-a sărbătorit hramul Parohiei Greco-Catolice „Nașterea Maicii Domnului” prin celebrarea unei Sfinte Liturghii. A fost un moment de mare bucurie atât pentru comunitatea locală, cât și pentru parohiile din împrejurimi.

La finalul celebrării, printr-un scurt moment istoric ținut de Pr. Ieromonah Gabriel s-a evidențiat fap-

tul că Parohia Greco-Catolică din Valea lui Mihai a împlinit 100 de ani de existență.

La Sfânta Liturghie a participat un sobor de preoți format: din Pr. Protopop al Ierului Alexandru DUMA (parohia Șilindru), Pr. Silvestru POGAR (parohia Galoșpetreu), Pr. Radu CEFAN (parohia Voievozi), Pr. Vlad VOICU (parohia Vășad), Pr. Gheorghe Paul POP (parohia Moftinu Mic), Pr. Sabin CICȘA (parohia Mădăras), Ierom. Gabriel-Florian BORZOȘ și Pr. Sabin CICȘA, preot paroh în Valea lui Mihai. Au luat parte și preoți de alte confesiuni. Pe lângă preoții prezenți la Sfânta Liturghie, comunitatea din Valea lui Mihai s-a bucurat și de prezența Ipod. Cristian HODUȚ, a seminariștilor Gabriel POP și Dominic CHIVARI, dar și de un mare număr de credincioși din localitate cât și din parohiile învecinate.

Părintel paroh a mulțumit tuturor celor prezenți, în special celor implicați în organizarea acestui eveniment, care s-a încheiat cu o agapă.

Cristina CICȘA

Hramul Parohiei din Haieu – Băile „1 Mai”

În acest an, de sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, parohia greco-catolică din Haieu – Băile „1 Mai” și-a sărbătorit hramul printr-o Veghe de rugăciune care a început în după-amiaza zilei de 07 septembrie și o Sfântă Liturghie celebrată în ziua sărbătorii, pe 8 septembrie 2023. La sărbătoarea hramului au luat parte mai mulți preoți din Eparhia de Oradea, seminariști, două surori din Congregația „Maria Bambina” din Dieceza de Iași, credincioși ai locului și din comunitățile învecinate. De asemenea, au fost prezenți pe parcursul orelor de rugăciune mulți turiști, de diferite confesiuni, aflați în stațiunea metropolitană a orașului Oradea.

Seara de veghe a fost deschisă de slujba **Vecerniei**, celebrată de pr. Olimpiu Todorean, președinte Caritas Eparhial Oradea, în ziua premergătoare sărbătorii mariane care deschide calendarul liturgic de rit bizantin.

În programul **Veghii de rugăciune** de la parohia „Nașterii Maicii Domnului” au urmat **Paraclisul Maicii Domnului** și rugăciunea **Sfântului Rozariu** a credincioșilor prezenți. Sr. Iuliana și Sr. Clara, din Congregația Maria Bambina, sosite de la Bacău special pentru sărbătoarea hramului, au condus devoțiunea Coroniței Divinei Milostiviri. La ceas de seară, pr. Vasile Pâncotan, primul paroh al bisericii „Nașterea Maicii Domnului” din Băile „1 Mai” a celebrat **Acatistul Maicii Domnului**. Toți cei prezenți au parcurs împreună cu pr. Valentin Ilea, din parohia Ioaniș, **Calea Sfintei Cruci**, iar apoi au cântat împreună cu pr. Mirel Demian din parohia „Fericitul Valeriu Traian Frețiu” din Oradea, **Acatistul Fericiților Episcopi Martiri**. Ca devoțiune predilectă adusă Sfintei Fecioare Maria, a fost rostit un nou mister al rugăciunii Rozariului, la orele 22.45. Momentul cel mai profund, spre miez de

noapte, a fost **Adorația Euharistică**, animată de credincioasa Diana Mocan.

Seara de rugăciune a fost transmisă în direct de *Radio Maria România* și *Maria TV* credincioșilor din țară și străinătate, care nu au reușit să ajungă la Băile „1 Mai”, dar au trecut pe parcursul anilor pragul acestei biserici ca turiști sau vizitatori.

În ziua de 8 septembrie a.c., a fost celebrată Sfânta Liturghie împreună cu un sobor de preoți: pr. Vasile Pâncotan, pr. Crișan Ioan, pr. Mirel Demian, pr. Olimpiu Todorean, pr. Merca Alexandru din parohia greco-catolică Betfia. La Sfânta Liturghie au participat toți cei care fac parte din această comunitate, alături de credincioși veniți din Oradea sau din alte colțuri ale țării. La final, artistul Remus Bondar, credincios al acestei parohii, a susținut pentru toți cei prezenți un scurt concert de pricesne dedicate Maicii Domnului. În spirit familial, celebrarea a fost urmată de o agapă în curtea casei parohiale la care au luat parte toți cei prezenți la hramul parohiei.

Sfânta Fecioară Maria, Stea a Evanghelizării, să vă binecuvinteze viața!

Pr. Ștefan MADARASI

Un nou diacon în Eparhia de Oradea

În Duminica de după Înălțarea Sfintei Cruci, Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, a celebrat Sfânta Liturghie în Parohia Sfântul Gheorghe (Biserica Seminarului) din Oradea. În cadrul Sfintei Liturghii, Preasfinția Sa l-a ridicat la treapta diaconatului pe ipodiatonul Patrik Florentin Nagy. Alături i-au fost și Pr. Anton Cioba, rectorul seminarului din Oradea, Pr. Antoniu Suciu, administratorul seminarului, Pr. Florin Bode, parohul bisericii, Pr. Javier Orozco de Donestev, Pr. diacon Grațian Guiaș, precum și credincioșii parohiei împreună cu membrii familiei.

În cuvântul de învățătură, PS Virgil, interpretând evanghelia duminicii, a explicat celor prezenți ce înseamnă pentru noi, creștinii de astăzi, să ne purtăm crucea în fiecare zi, făcând o paralelă și cu Sfintele martire ale zilei, Sf. Sofia și fiicele ei Pistis, Elpis și Agapis, îndemnându-i pe toți cei prezenți să fie înțelepți și să-și manifeste iubirea în misiunea pe care o

au, să accepte crucea din viața lor și să fie semne care conduc spre Cristos.

Biroul de presă

Prima Spovadă și Împărtășanie solemnă

Prima duminică după praznicul "Înălțării Sfintei Cruci" din acest an, pe 17 septembrie a.c., a fost în parohia „Sfântul Apostol Andrei” din Carei o zi specială. Patru copii au primit în dar două Sfinte Sacramente: Sacramentul Spovezii și cel al Sfintei Împărtășanii.

Cu o zi înainte, copiii s-au pregătit spovedindu-se pentru prima dată în mod solemn. Ei au fost însoțiți de părinți, care la rândul lor s-au pregătit creștinește, dorind a fi un model pentru copiii lor. Duminică, Sfânta Liturghie a început cu procesiunea copiilor în biserică. Îmbrăcați în haină albă de sărbătoare, ei s-au îndreptat cu emoție spre locurile special amenajate. În momentul Sfintei Împărtășanii cei patru copii din parohie au pășit pe rând în fața Sfântului Altar, cuminecându-se pentru prima oară cu Trupul și Sângele Domnului.

În duminica în care Domnul, prin Evanghelie, vorbește despre „condițiile uceniciei” este de subliniat dorința acestor copii de a-L urma pe Cristos, de a-și lua

crucea fiecare dintre ei. Isus spune în evanghelia duminicii după Înălțarea Sfintei Cruci că: „Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa.” (Mc 8,34-9,1).

Prin dorința de a primi în dar aceste două Sfinte Sacramente, cei patru copii din parohia „Sf. Apostol Andrei” din Carei sunt mărturisitori ai Domnului, și totodată ai credinței, făcând astfel legătura cu tema evangheliei duminicale. La sfârșitul Sfintei Liturghii, fiecare copil a primit ca amintire o diplomă, care să ateste acest moment înălțător din viața lor, împreună cu o carte de rugăciuni și un sfânt Rozariu.

Bunul Dumnezeu să le călăuzească pașii și să-i ocrotească !

Pr. Protopop Lucian COCIORVA

Sfințire de troiță și comemorarea eroilor

În ultima duminică înainte de sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, pe **10 septembrie a.c.**, parohia greco-catolică din Cosniciu de Sus (comuna Ip, județul Sălaj) s-a bucurat de două evenimente comunitare. Primul dintre ele a fost slujba Parastasului și depunerea de coroane la monumentul eroilor din 1940, construit de Composesoratul Urbarial Cosniciu de Sus în imediata apropiere a bisericii ortodoxe din localitate, fost lăcaș de cult greco-catolic.

„Acesta este al treilea an de când s-a construit acest monument pe terenul bisericii greco-catolice, iar potrivit uzanței locale, înaintașii locului sunt cinstiți atât de Biserica Greco-Catolică cât și de cea Ortodoxă, cu care avem un dialog frumos, pentru care îi mulțumim Domnului!”, transmite pr. Șandor Gavril, paroh al parohiilor Cosniciu de Sus și Cosniciu de Jos. Astfel, eroii neamului sunt comemorați prin *Te Deum* de biserica ortodoxă într-un an și slujba Parastasului celebrată de biserica greco-catolică în anul următor.

Al doilea eveniment a fost sfințirea unei **Troițe** dedicate Sfintei Fecioare Maria de la Medjugorje, care a fost construită în imediata apropiere a capelei greco-catolice. La eveniment a luat parte pr. Nicolae Bodea, protopop de Șimleu Silvaniei, și pr. Vasile Olteanu din parohia greco-catolică Ip, persoane consacrate, alături de credincioșii parohiei.

Totodată, cu această sfințire, a avut loc și consfințirea satului Cosniciu de Sus Inimii Neprihănite

a Maicii Domnului.

„În mesajele de la Medjugorje Sfânta Fecioară Maria a spus de nenumărate ori că localitățile care vor fi consacrate Inimii Sale Neprihănite vor fi ferite de calamități, momente negative peste omenire, boli sau epidemii – subliniază pr. Șandor – dorind prin aceasta să consacrăm protecției ei toată comunitatea.”

Părintele mărturisește că devoțiunea la Sfânta Fecioară Maria a fost una esențială pentru comunitatea pe care o păstorește, având de mic copil o astfel de chemare:

„Nu s-a găsit niciodată cineva care să-i fi cerut ajutorul Fecioarei Maria și să nu-l fi primit. De mic copil am avut această înclinație și eu cred că Maica Domnului este cea care ne-a ajutat aici în comunitate în toate problematicile cu care a avut de-a face Biserica Greco-Catolică.”

Mihaela CABA
Biroul de Presă

Misiune încheiată în parohia Sâmbăta

Preasfințitul Virgil a vizitat în după-amiaza zilei de joi, 14 septembrie a.c., Parohia Sâmbăta din județul Bihor, păstorită de părintele Seica Gheorghe.

Ierarhul a mulțumit părintelui protopop pentru misiunea desfășurată în Parohie și Protopopiat de-a lungul anilor. Aflându-se acum la vârsta pensionării, Parohia Sâmbăta urmează să aibă un nou administrator parohial.

Ca semn de mulțumire, Preasfinția Sa a dăruit părintelui Gheorghe o cruce pectorală. Mulțumiri au fost aduse și doamnei preotese pentru dăruirea dumneai în viața parohiei.

Deschiderea muzeului privat „Iosif Vulcan Șinca Veche”

Sâmbătă, 2 septembrie 2023, a avut loc la Șinca Veche (Brașov) deschiderea oficială a Muzeului privat „Iosif Vulcan Șinca Veche”, un loc de suflet al descendenților Familiei Vulcan pe care aceștia au dorit să îl deschidă publicului larg. Toți cei care doresc să re trăiască „spiritul Vulcan” – reconstruit cu dăruire, pasiune și tenacitate de doctorii Florin și Genica Vulcan – pot găsi la Șinca Veche materiale erudite din activitatea culturală a lui Iosif Vulcan: colecția revistei «Familia» fondată de el în 1865, fotografii, cărți cu lucrările sale, operele publicate și volumele editate în contemporaneitate. La evenimentul de deschidere al Muzeului din satul natal al bunicului și al tatălui lui Iosif Vulcan (pr. Nicolae Vulcan), au fost invitate personalități ale vieții culturale din toată țara. De la Oradea a fost prezentă o delegație formată din: conf. dr. Florin Ardelean, redactor al revistei Familia în perioada 1990-2001, scriitorul Ioan F. Pop, muzeograf la Muzeul Memorial „Iosif Vulcan”, doamna Rodica Indig, consilier cultural al Episcopiei Române Unite cu Roma Greco-Catolică de

Oradea și pr. Ioan Tătar din Holod, locul natal al lui Iosif Vulcan, unde este în curs de amenajare Casa memorială a acestuia de către parohia greco-catolică „Sf. Nicolae” și Episcopia Greco-Catolică de Oradea.

Mihaela Caba-MADARASI
Biroul de Presă EGCO

„Familia Maniu în istoria românilor”

„Reușim cu adevărat să înțelegem cât este de important pentru toți oamenii acest model de om care a avut o trăire profundă spirituală și în același timp «coloană vertebrală»? Iuliu Maniu rămâne un model pentru noi”: a spus Preasfinția Sa dr. Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, în cuvântul adresat la deschiderea simpozionului științific „Familia Maniu

în istoria românilor”, care a avut loc pe 7 septembrie a.c., la Primăria orașului Șimleu Silvaniei. Președintele Consiliului Județean Sălaj, Dinu Iancu Sălăjanu, primarul orașului Șimleu Silvaniei Mihai-Cristian Lazăr, președintele executiv al Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, dr. Florin-Daniel Șandru, și dr. Corina Bejinariu, manager al Muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău, au adresat un cuvânt de bun venit tuturor celor prezenți la simpozion, printre care s-au aflat și pr. Antoniu Chifor, Vicar cu preoții în Eparhia de Oradea, pr. Nicolae Bodea, Protopop de Șimleu Silvaniei, împreună cu alți preoți din Protopopiat, elevi ai Liceului „Iuliu Maniu” din Oradea, însoțiți de pr. spiritual al acestei instituții care poartă numele marelui om politic, pr. Fiț Alexandru, și ipod. Eugen Ivuț, secretar al episcopului.

Biroul de Presă EGCO